

ОЛЬГА ДОВГОП'ЯТ (КОЛІНЧЕНКО):

«Посію зерна золоті...»

*Бережімо слово наше рідне,
Хай воно веселкою розквітне.
В рідному краю зазорезріє,
Возвеличить серце і надію*

Ольга Довгоп'ят

Ольга Довгоп'ят – член Національної спілки письменників України, лауреат літературної премії імені Григорія Косинки, відмінник освіти України, вчитель-методист, завідувач Музею літератури рідного краю Козинської ЗОШ I-III ступенів Обухівського району Київської області, автор програм «Поетика» (факультативний курс для 5-6 класів) та «Основи зорової (візуальної) поезії» (9-11 класи), понад двадцять років керівник районного та шкільного методоб'єднань вчителів-філологів.

Педагог і письменниця Ольга Миколаївна Довгоп'ят погодилась дати інтерв'ю Центру допрофесійної підготовки Інституту інноваційних освітніх технологій Національного авіаційного університету.

— *Ольго Миколаївно, коли Ви вперше відчули поетичне слово?*

О.Д.: Моє дитинство було міцно пов'язане з книжкою. Думаю тому, що мама працювала в Кончі-Озерній, де жили письменники. Мене брала з собою. Саме там у п'ять років я навчилася читати. І вже тоді спілкувалася з видатними письменниками, такими як письменник Юрій Смолич, поет Василь Швец, літературний критик Володимир П'янов, але найбільше запам'ятався мені з дитинства письменник, автор науково-фантастичних, філософських творів Микола Руденко.

А далі – щоденні походи в бібліотеку. Читала навіть уночі. І це вплинуло на те, що вже у школі я почала писати вірші. Перший вірш написала в сьомому класі просто на уроці. Сусід по парті хотів забрати листочок з віршем, але побачила вчителька. Відтоді всі знали, що я щось римує. Згодом був надрукований перший вірш у Обухівській районній газеті.

Звучав він так:

*Розквітають зорі в небі чарівному.
Натягають струни геть аж до землі.
І дзвенять чарівними піснями.
Шлють привіт розбурханій весні.
Дозрівають зорі в небі чарівному.*

*Нічка дивоцвітами сія.
А в бентежнім серці молодому
Ти – найкраща зіронька моя.*

— *Ким Ви мріяли стати?*

О.Д.: Мені дуже подобалося вчитися у школі. У нас був гарний дружний клас і прекрасні вчителі, тому я завжди хотіла бути вчителькою. Та коли почала писати вірші і стала членом Обухівської районної літературної студії ім. Андрія Малишка, якій цього року виповнюється 65 років, почала мріяти про журналістику. На той час студію відвідувало чимало талановитих людей, які стали відомими письменниками: Петро Швець, Василь Чухліб, Михайло Горловий. Пізніше зі студії імені А. Малишка разом із Василем Назаренком з України їздила на Всеукраїнські наради молодих письменників у Ірпінь. Коли закінчила школу, вступила до Київського національного університету ім. Т. Шевченка на філологічний факультет, де поєдналися творчість і педагогіка. Навчалася в одній групі з тепер уже поетом-класиком, творчість якого вивчається в школі, лауреатом Шевченківської премії Василем Герасим'юком.

Ось так і стала вчителькою української мови та літератури в школі, де вчилася сама, мої діти, а тепер навчаються внуки. З поезією не розставалася, але й часу для серйозної творчості не вистачало. Тож прийшла в літературу значно пізніше своїх ровесників.

Велику роль у моїй творчості відіграла Обухівська районна літературна студія імені А. Малишка та літературне об'єднання «Радосинь» при Національній спілці письменників України під керівництвом відомого письменника Дмитра Чередниченка:

*У їхнім колі я знайшла для себе
душі політ, а серцю – синє небо.*

— *Кого ви вважаєте літературними вчителями ?*

О.Д.: Мої літературні вчителі – письменники Юрій Михайлович Мушкетик та Володимир Якович П'янов, які жили неподалік мого селища в Кончі-Озерній. Саме дякуючи їм та моїм учителям-керівникам Обухівської районної літературної студії імені А. Малишка – Василю Чухлібу, Юрію Домотенку, Василю Трубаю я стала членом НСПУ і маю чимало власних книжок.

— *Які провідні теми Вашої поезії?*

О.Д.: Моя вчительська робота обертається в потужний засіб виховання громадянської позиції, заохочення до активних пошуків осягнення світу, до прагнення жити і працювати за законами краси. Тож не дарма так переконливо звучать віршовані рядки:

*Цвіт років
осипається
під ноги.
А по ньому
ідуть мої діти.*

Основна тематика творів – любов до рідного краю, до дітей, гармонія людини і природи, материнське і родинне щастя, кохання. Ліриці властиві глибоке відчуття краси рідної природи і людської душі, своєрідна медитативність.

Багатьма поетами Обухівщини оспівані річки Стугна і Козинка, і мій рідний край, вони мають емоційне естетичне значення, забарвлені моїм особистим баченням, часто пов'язані з історичним, життєвим досвідом.

*Просинаюсь
і чую
твою пісню
що лине звідусіль
з неба
з повітря
із землі...
... як річка без води
як луки без трав
я ніколи не зможу
бути на цій землі
без тебе
без твоєї пісні...
моє рідне село.*

Мій поетичний доробок має чимало тем і образів, які до певної міри замкнуті колом особистих зацікавлень, а віршам притаманні ліричність, образність, глибокі почуття:

*Журяться явори.
Плачуть тополі пухом.
Тихше! Не говори,
серце послухай...*

Це не заважає мотиву громадянському, який потужно бринить в гамі:

*...І не спиться нікому:
ні людям, ні квітам.
Так багато дощів
у долині буття.
Незгасима тривога
повисла над світом
на малій павутинці,
що зветься життям...*

або:

*Скільки подорожників
уже приклала земля
до своїх ран.*

Намагаюся володіти багатьма виражальними художніми засобами і формами, але тяжію до верлібра. У цьому жанрі маю найбільший успіх, тут поезія не губиться, має свій голос, свою інтонацію, свій стиль. А найкраще вдаються вірші, написані у формі японського хоку.

*На шибці мого вікна
зимовий вечір
залишив свій віддих.
Підглядав?*

Коротенькі, на перший погляд, поезії вражають глибиною закладеного змісту.

*Так мало нас
із роду многогрішних.
Усе якись одні святі.*

Оригінальність поетики творів полягає ще й у тому, що в кожному вірші обов'язково передбачено 1-2 рядки для розкриття змісту твору. Це йде від педагогічного досвіду. До того ж кожен із віршів має властиву тільки йому форму, тобто, порушуючи канонічну форму, намагаюся збудувати свій вірш по-своєму, здійснюючи виклад матеріалу так, що й сам вірш, його будова щось нагадує, і це «щось» пов'язане зі змістом.

— *Ваша творчість пронизана любов'ю до рідного краю, до дітей, до батьків, а слово, народжене з любові, допомагає творити прекрасні вірші. Скільки поетичних збірок Ви видали і яку з них любите найбільше?*

О.Д.: Всього маю більше десяти книжок: «Я Вас запрошую на каву». – К., Задруга, 1997; «Вітер серця». – К., ТОВ «Задруга», 1998; «Наш веселий дивоклас». Вірші для дітей. – К., ПВП «Задруга», 2000; «Стеблинка миті». – К., ПВП «Задруга», 2003; «Посію зерна золоті», Біла Церква, 2005; «Бринить мелодія осіння» – К., «Задруга», 2005; «Синій смуток» – К., Задруга, 2008; «Мереживо моїх стежин» – К., АВІАЗ, 2010; «Береги моєї ріки», – К., Альтерпрес, 2015; «Дитинства промінь золотий» – К., АВІАЗ, 2018.

Найулюбленіша – «Вітер серця» (інтимна лірика), у ній я вперше спробувала писати вірші хоку. А ще у цій книжечці всі твори ніби одне ціле, як поема «Вітер серця», яку навіть ставили на сцені як драму вчителі з учнями.

Є у вас і прозові твори. Як народжується проза?

О.Д.: Проза пишеться значно складніше, для цих творів потрібно багато часу. Але кожна книжка варта втрати часу, бо приносить неабияке задоволення, коли тримаєш її в руках.

Перша книжка «Все починається з любові» присвячена академіку І.М. Чиженку, односельцю. Написати повість надихнуло мене спілкування з самим академіком, який все життя віддав науці. Він народився у нашому селищі, пройшов від початку до закінчення дорогами Другої світової війни і викладав теоретичну електротехніку в Київському політехнічному інституті.

Працював там проректором, і в той же час цікавився історією, культурою та літературою.

На Обухівщині серію історичних розвідок про більшість сіл написав краєзнавець Юрій Домотенко. Мені запропонував написати про своє селище. Так народилася художньо-публіцистична книга «Квітує, Козин, моя земля», яка розкриває історію рідного Козина та життя і творчість його жителів. У книжці про рідний край мені хотілося показати, яке гарне моє селище і які талановиті люди у ньому живуть.

Написати кіноповість «Перетвори лимон у лимонад» (2006) надихнула почута історія в м. Моршин про незвичайні людські долі. Я там відпочивала, декого з героїв знала особисто і написала твір у цьому ж місті.

Влітку цього року вийшла ще одна моя повість «Образа». Маю надію, що вона теж знайде своїх читачів.

— Ви часто подорожуєте зі своїми учнями та друзями. Яка подорож найбільше запам'яталася? Чи були у цей період літературні зустрічі?

О.Д.: Ми з учнями відвідали Карпати, майже увесь Крим, пройшли стежками Карадагського природнього заповідника, побували в Одесі, в Каневі, в Національному дендрологічному парку «Софіївка» в Умані. Мені пощастило бути учасником літературного фестивалю «Вітер змін» у Артеку.

Найбільше запам'яталася подорож із учнями у Коктебель. Ми були в музеї Максиміліана Волошина і піднімалися на гору до його могили.

А коли піднялися на Карадаг, то побачили, що природа здатна ще на багато витворів: вирізьблені з гірських порід тварини прикрашали півострів. Ми з учнями також захоплювались різноманітними рослинами...

Цікавою була й поїздка в «Артек» на літературний фестиваль «Вітер змін», де ми – українські письменники: Тетяна Петровська, Євген Білоусов та народна артистка України Раїса Недашківська були членами журі літературного конкурсу. І нас дуже порадували талановиті українські діти як гарними віршами, так і театральними виставами. А найбільше запам'яталося, коли 500 артеківців заспівали «Пісню про рушник» на слова мого земляка, відомого поета Андрія Малишка.

— Ви – завідувачка Музею літератури рідного краю, який функціонує в Козинській школі за Вашої ініціативи. Яка мета цього проєкту?

О.Д.: У нашому Музеї зібрано творчі доробки письменників Обухівщини, які проживали або творили на її теренах від найстаршого до сучасного. Екскурсії ведуть учні школи. Цей Музей створений для того, щоб показати, які талановиті люди живуть у Малишковому краї. Мабуть, усі українці знають поета Андрія Малишка, який написав «Пісню про рушник».

Також відомий письменник-новеліст доби «Розстріляного відродження» з Обухівщини Григорій Косинка став класиком української літератури. Сьогодні Обухівська літературна студія налічує майже двадцять членів Національної

спілки письменників України. Це відомі письменники: Василь Трубай, Михайло Карасьов, Валентина Козак, Антоніна Филонич, Тетяна Лемешко, Наталя Любиченко та інші.

Тож у нашому Музеї проводяться уроки літератури рідного краю, різноманітні заходи, присвячені рідній мові, літературі. Відбуваються обласні та районні семінари вчителів, також мої вихованці проводять екскурсії та знайомлять учнів, батьків та гостей школи з літературою Обухівщини.

— У Вашому вчительському доробку є посібник з літератури рідного краю з розробками уроків для 5-12 класів, дві авторські програми «Поетика» (факультативний курс для 5-6 класу) та «Основи зорової (візуальної) поезії» (9-11 класи). Чому саме зорова поезія?

О.Д.: Зорова поезія – надзвичайно цікава сторінка в українській літературі. Колись мені відкрив її письменник Василь Трубай, який сам захоплюється такою поезією. Зацікавились нею і мої учні. Ми з ними досліджували історію її виникнення, коли працювали над роботами для участі у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України. Учениця нашої школи Світлана Богданець посіла перше місце на Україні за роботу про зорову поезію, і сама почала писати такі вірші.

— Про кого із письменників та літературних критиків Ви б хотіли розповісти?

Щиро вдячна відомому письменнику, літературному критику, незабутньому Володимирі П'янову. Саме від нього я перейняла любов до творчості, до природи. І головне – до слова. Доля звела мене з Володимиром Яковичем ще змалку і протягом усього життя ми підтримували з ним зв'язки. Він допоміг мені зрозуміти, навіщо я живу в цьому світі, навчив бачити у людях доброту, допомагати дітям і дорослим, коли вони цього потребують.

Щиро вдячна Юрію Мушкетіку, автору багатьох історичних романів, лауреату Шевченківської премії за його поради щодо моїх творів.

Як одного з найцікавіших письменників сьогодення хотіла б згадати і Василя Трубая, який відкрив для мене зорову поезію.

— Які творчі досягнення Вам приніс 2020 рік?

О.Д.: Влітку цього року вийшла моя нова повість «Образ». У ній розповідається про дівчинку, мама якої поїхала на заробітки до Італії. Цю історію давно розповіла мені одна вчителька, я довго над нею працювала і влітку вийшла моя нова книжка. Сподіваюся, що вона зацікавить не тільки дітей, а й батьків.

— Ви часто зустрічаєтеся зі школярами Київщини. Що б Ви хотіли побажати учням, студентам та освітянам на порозі нового навчального року?

О.Д.: Вітаю усіх: викладачів та студентів НАУ, вчителів та школярів із початком незвичайного навчального року. Бажаю здоров'я, сили і натхнення в такому непростому навчальному році, перемоги над ковідом і успіхів у навчанні, а творчим дітям – легкого пера, солодких хвилин творчості, нових творів на конкурс «Білий голуб», який цього року вперше успішно було проведено у Національному авіаційному університеті. Щиро бажаю успіхів!

*Розмову вела **Тетяна Петровська**,
директор Центру допрофесійної підготовки ІІОТ НАУ*